

DUNÁNTÚLI HARANGSZÓ

Külmisziói melléklettel
Ajándék naptárral

„Ma, ha az ő szavát halljátok, ne keményítsétek meg a szíveteket.”

2010. december

- Zsid 3, 7-8 -

A Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület lapja

Baranyayné Rohn Erzsébet (ev. lelkész, Kőszeg)

A hónap igéje: Térjetez meg, mert elközelített a mennyek országa! (Mt 3,2)

Amikor először elszökött tőlünk, kétségbeesve róttuk utána a város utcáit. Aztán egyszer csak hazajött. Idővel hozzászoktunk a kóborlásaihoz, nem ijedtünk meg, nem mentünk már utána. Tudtuk, hogy úgyis mindig hazatalál.

Aztán eljött az a januári nap, amikor hosszú órák elmúltával sem érkezett meg. Jött valaki, aki jó szándékúan felemelte az autók mellől, hazavitte, hogy otthont adjon neki mindaddig, amíg kiderül, hogy kihez tartozik. Mi pedig ugyanolyan kétségbeesve jártuk

a város utcáit, mint legelőször. Érdeklődtünk, kérdeztünk mindenkit, aki csak utunkba akadt: *Nem látták őt? Nem látták erre futni?* Néhány óra múlva egy ismeretlen hang telefonon keresztül azt mondta, hogy a közeli faluból bejelentették, hogy megtalálták, és jó helyen van.

Másnap délelőtt indultunk is érte. A faluban, a háznál az asszony széttárt karokkal várt minket: *Olyan békés volt tegnap este, még simogatni is engedte magát* – mondta –, *de reggel, amikor kiengedtük, mint a sebes szél, úgy elfu-*

tott. De ne aggódjanak, amint visszajön, hívjuk magukat.

Nem hívtak.

A mindig visszatérő kiskutyánk, távol tőlünk, az otthonától, nem tudott mit kezdeni az utakkal. A képessége, az ereje abban a távolságban már nagyon kevés volt. Fáj, amikor arra gondolok, hogy fut a hóban, keresi az utat, kutatja az ismerős jeleket és szagokat, de hiába. Fáj, amikor arra gondolok, hogy hiába futott, céltalan volt a futása. Nem talált haza.

Keresztelő János erőteljesen hirdeti az embereknek: *Térjetez meg!* Sokféleképpen értjük ezt: kezdj újat, változz meg, fordulj meg, indulj el a hazafelé vezető úton! Keresztelő szava nagyon sürgető. Nincs idő várni. Elközelített a mennyek országa, itt a Messiás. A fejsze már ott van a fák gyökerén. Amelyik fa nem terem jó gyümölcsöt, azt kivágják. Meg kell változni.

Van, akinek sikerül a változás. Néhány vámszedő nem hajt be több adót, mint amennyi meg van szabva. Néhány

katoná nem bántalmaz, nem zsarol senkit, és megelégszik zsoldjával.

De mi lesz azzal, aki nem ilyen erős, aki nem elég bátor? Azzal, akinek ez a változás nem megy? Aki olyan messze van, hogy nem hallja a hívó szót, nem találja az utak mentén az ismerős jeleket, és nem érzi az otthon illatát.

Advent új kezdetet hirdet. Esélyt, lehetőséget kínál. Változásra hív. Az egyházi esztendő elején hajlamos az ember azt hinni, hogy legalább ilyenkor illik tenni valamit. Ha mást nem, azt a kis lépést, amit azok ott a Jordán partján. Megigérni, elhatározni, akarni. Az új kezdet nem ez. Nem az akarással kezdődik. Az új kezdet az, hogy Isten belépett a mi szövetségbe, jelek nélküli, idegen tájakon futó útjainkra, hogy végre hazakerüljünk, és valódi otthonunkban éljünk.

„Két dolgot most már biztosan tudok. Az egyik, hogy rajtam kívül van valahol ő, aki tud rólam, aki jobban tudja rólam, ki vagyok. A másik, hogy hiába keresem így – hatalmasabb ő nálam, csak ő találhat meg engem – vakon tapogatózva, ha mindketten keresgélünk, elvétjük egymást, elmegyünk egymás mellett. Egyikünknek csendben kell maradni, hadd legyen én az, a gyöngébb és fáradtabb. Csak várnom kell és figyelnem... „

(Karinthy Frigyes)

**A Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület
főbb információi, eseményei**

**A Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület
2011. évi eseménynaptára:**

- január 8. rendkívüli közgyűlés – Révfülp
- február 26. egyházkerületi nap – Pápa
- április 2–3. egyházkerületi konfirmandustalálkozó – Sopron
- április 16. egyházkerületi közgyűlés – Celldömölk
- május 22. egyházkerületi kórustalálkozó – Sopron
- május 28. egyházkerületi (országos) missziói nap – Zalaegerszeg
- június 11. nyugdíjaslelkész-találkozó – Győr
- június 14–16. lelkészzevangelizáció – Gyenesdiás
- június 25. püspökiktatás – Győr
- augusztus 23–25. munkaévközdő lelkész-találkozó – Bonyhád
- szeptember 16–17. gyülekezeti elnökségek konferenciája
és munkatársképző nap – Révfülp
- október 7–8. pedagóguskonferencia – Kőszeg
- november 12. egyházkerületi közgyűlés – Győr

**- Győrság, 2010. december 12. vasárnap – ökumenikus szeretet-
vendégség**

Ökumenikus szeretetvendégség lesz Győrságon december 12-én, advent 3. vasárnapján délután 15 órától a helyi iskola tornatermében. Az idei alkalom vendége Ittész János, a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület püspöke lesz.

További információ Menyes Gyula lelkésztől kérhető a 20/824-2018 telefonszámon.

MEGHÍVÓ

A Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület Közgyűlésének szavazati és tanácskozási joggal rendelkező tagjait a Révfülpön 2011. január 8-án (szombaton) 10 órakor kezdődő rendkívüli gyűlésre tisztelettel és szeretettel hívjuk. Helyszín az Ordass Lajos Evangélikus Oktatási Központ tanácsterme (Révfülp, Füredi út. 1.).

A közgyűlés nyilvános, melyre minden érdeklődőt szeretettel hívunk és várunk.

Erős vár a mi Istenünk!

Győr, 2010. december 1.

Szabó György
egyházkerületi felügyelő

Ittész János
püspök

Állásfoglalás

A felügyelők országos konferenciája az előttünk álló, 2012-ben esedékes általános tisztújítással kapcsolatban az alábbi állásfoglalást fogalmazza meg.

A rendszerváltás óta eltelt húsz, de különösen az előző tisztújítás óta eltelt néhány év tapasztalatai szerint szükségesnek látszik a jelenlegi egyházirányítási és kormányzati modell felülvizsgálata, korszerűsítése. A felülvizsgálat során figyelemmel kell lenni egyházunk gazdasági helyzetének és lélekszámának kedvezőtlen alakulására. Fontosnak tartjuk továbbá, hogy közegyházi testületeink kompetenciája és felelősségi viszonyai a jelenleginél következetesebbé és világosabbá váljanak. Iránymutató szempontként elsősorban a hatékonyság és a gazdaságosság érvényesüljön.

A változtatások legfőbb célja az egyházi munka magas minőségének biztosítása, a diszciplináris viszonyok tisztázása. Ennek a célnak teljesülése érdekében újragondolni szükséges mind a vonatkozó törvényeinket, mind a püspökök munkáját elősegítő és biztosító végrehajtó apparátus struktúráját, méretét, hatásköreit és felelősségét. A feladatmegosztás és újrapozicionálás terjedjen ki az országos iroda, az országos presbitérium és a zsinat területére is.

Kérjük egyházunk felelős, döntéshozó testületeit, hogy a következő hónapok törvényelőkészítő és alkotó tevékenysége során vegyék figyelembe a fentieket.

Mindezek mögött szeretnénk, ha nyilvánvalóvá válna az, hogy az egyházban nem a jog, a hatalom és az anyagiak a meghatározók, hanem mindenekelőtt az evangélium ügve. Hisszük és valljuk, hogy az evangélium élteti az egyházat, és a szervezet csupán keretet ad az evangélium hirdetésének. Az egyházat életre hívó és éltető Szentlélek hozzon megújulást gyülekezeteinkben és szeretett egyházunk egészében.

Erős vár a mi Istenünk!

Révfülp, 2010. november 6.

Egyházkerületünk honlapja az interneten:

<http://nyugat.lutheran.hu>

A Dunántúli Harangszó az interneten:

www.harangszo.hu

Egyházunk honlapja az interneten:

www.lutheran.hu

Minden kedves Olvasónknak, Lelkésztestvéreinknek és Hittestvéreinknek

áldott, örömteli karácsonyt és békés, boldog új esztendőt kíván

a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület elnöksége:

Szabó György

egyházkerületi felügyelő

Ittész János

püspök

DUNÁNTÚLI HARANGSZÓ

A Nyugati (Dunántúli) Evangélikus
Egyházkerület lapja

Megjelenik havonta, dunántúli terjesztésben

Lapunk legközelebbi száma

2011. január 9-én

jelenik meg

Felelős szerkesztő: Menyes Gyula

Megrendelhető a szerkesztőség címén: (20/824-4222)
Evangélikus Püspöki Hivatal 9021 Győr, Bajcsy Zs. út 26.

Telefon: 96/516-160 96/516-162 Fax: 96/516-169

Postacím: 9001 Győr, Pf.: 1639

Kiadja a Soproni B. D. Evangélikus Gimnázium (Líceum)

Felelős kiadó: Tölly Balázs

Telefon: 99/512-430

Készült: Újsziget-rota Sárvár – 1150 példányban

Kapható: a templomokban, gyülekezeti iratterjesztésben

Előfizetési díj egy évre 1400 Ft, külföldön 40 €

E-mail: harangszo@lutheran.hu

Internet: www.harangszo.hu

ISSN 1416-9770

Fehér Károly (ny. ev. esperes, Székesfehérvár)

Jelek, jelképek, szimbólumok

31. A csillag

Ádvent, karácsony nincsen csillag nélkül. Lehet, hogy már idegesen keressük, hova is tettük el a tavalyi karácsonyfa csúcscsúszát. De városok karácsonyira dekorált sétálóutcáin, üzletek portálján – ha ugyan lesz rá pénz – találunk belőlük eleget csalogató, díszítő sormintaként, besorolva télapók, harangocskák, zúzmarás faágak végtelelül ismétlődő sorába.

Pedig volt idő, amikor rangja volt a csillagnak. Izrael olyan vallási környezetben élt, amelyben egyes csillagoknak istenségrangja volt, istenségnek kijáró tisztelet illette meg őket. Amikor Izrael a Teremtőről és a teremtésről vall, szembefordul ezekkel a hiedelmekkel. A napot, a holdat és a csillagokat az egyetlen, igaz Isten teremtményeinek vallja, amelyeket Isten „munkára fog”, hogy világítsanak a földnek, és egyúttal meghatározó jelei legyenek ünnepeknek, napoknak és esztendőknél (1Móz 1,15). A csillagistenségek világító test és naptár szerepére fokoztatnak le. Amikor az egy Isten híve feltekint rájuk, nem előltűk hódol, hanem Teremtőjük előtt, és csodálkozva köszöni meg, hogy magát is teremtményei közé sorolhatja.

A keresztény embert ádvent és karácsony táján azonban nem a „fölköte ragyogó csillagos ég tölti el egyre növekvő csodálattal”. (Kant) Arra az egy bizonyos csillagra gondol, amelyet a „bölcsek” figyeltek meg, és amely a Gyermekhez vezette őket (Mt 2). Az evangéliumoknak, a Krisztus-hit tanúinak nem az a célja, hogy Jézus-életrajzot, történelmi események sorozatát tárják elénk, főként nem a mai történelemtudomány szabályai szerint. Másrészt viszont történelmi eseményeket is közölnek, hiszen Jézus nem legendák szereplője, hanem „közöttünk la-

kozott” (Jn 1). Jézus Krisztus történetisége és a benne való hit elválaszthatatlan egységben él az evangéliumok tanúságtételében. Amikor Máté evangéliuma – amely különben bőven idéz próféciákat – a „bölcseket” vezető csillagról beszél, nem ótestamentumi próféciát illusztrál. Nem utal 4Móz 24,17-re sem („Csillag jő fel Jákóbból”), hanem a csillag megjelenését történeti, csillagászati eseményként mondja el.

Voltak csillagászok, közöttük szinte kortársaink is, akik tudományos számítások alapján állították, hogy az a bizonyos betlehemi csillag tulajdonképpen a Jupiter és a Szaturnusz együttállása volt a Halak csillagképében. 1925-ben egy tudós (Paul Schabel) megfejtett egy közel 2000 éves babilóniai ékirásos táblát, amelyen előre megjelölték a Kr.e. 7-re várható szenzációt, a Jupiter és Szaturnusz együttállását a Halak csillagképében. A csillagászok csak nyolcszáz évvel később lehettek hasonló jelenség szemlélői. Az is figyelemreméltó, hogy Máté evangéliuma pontosan idézi a „bölcsek” szakkifejezését. A csillag mellett az „anatolé” szó áll, amely a nyelvészek szerint egyes számban egy csillag láthatóvá válását, „feljöttét” jelzi a hajnali szürkületben, többes számban pedig földrajzi jelentés van: Keletet, Anatóliát jelent. Tehát Máté szövegét így lehetne pontosabban fordítani: „Láttuk az ő felkelő csillagát.” Jupiter, illetve annak babilóniai megfelelője, a világ uralkodójának a csillaga, királycsillag, a Szaturnusznak megfelelő pedig az a csillag, amelyhez az „amarru” tartomány, azaz Szíria tartozott, hellenista csillagászat szerint pedig Szaturnusz a zsidók csillaga. Amikor ez a ritka együttállás heteken belül megismétlődött, útnak indult

az „amarru” tartomány felé. Mivel a régi csillagászati táblázatokban messze időkre visszamenően nem találtak analógiát, felismerve az esemény egyszerűségét, és elindultak az „amarru” tartomány felé. (Gerhard Kroll SJ 1970-ben megjelent, magyarra is lefordított „Auf den Spuren Jesu” c. könyve nyomán.)

A csillag: jel! A tudományos kutatás kimutathatja a csillagjelenség történetiségét, de csak a hit fedezi fel a Gyermek istenségét. Háttérként izgalmas lehet a „bölcsek” útja, a csillagjelenség értelmezése, hódolatlak, imádatuk is, de csak Isten angyala jelentheti meg Máriának és a pásztoroknak és minden embernek, hogy Jézus Krisztus a Megváltó. Ádventi, karácsonyi énekeink sokat beszélnek a csillagról, de mindig azt imádják, akihez vezetett! A jel eltűnik, maga Jézus a Csillag. A Gyermek a üdvözítő jel. Ő a prófétai beszédben, azaz az ígértetésben és szentségeiben „sötét helyen világító fényforrás, amíg felragyog a nap és felkel a hajnalcsillag szívetekben” (1Pt 1,19). Ő maga az „új világosság”, a „fényes Hajnalcsillag” (Jel 22,16). A Hajnalcsillag-Jézus Krisztus tartja kezében, jobb kezében, az egyetemes anyaszentegyházat jelképező hét csillagot (Jel 1,16). Ezért nem fokozhatjuk le a csillagot felekezeti választó szimbólummá.

A csillagra nézünk, de hitünk Jézus Krisztust látja, akit így kérhetünk: „Szép fényes Hajnalcsillagom, Ragyogj rám, édes Jézusom...” (EÉ 361). „Hozd a napköltét, Országod betöltét, Múljk el az éjszaka! Fussatok, árnyak, Jöjj, Uram, várlak, Lelkemnek fényes csillaga” (EÉ 397,5).

Dr. h. c. Keveházi László (ny. ev. esperes, egyháztörténész, Kőszeg)

Egyháztörténeti mozaikok...

A máig ható Augustinus

(354–430)

Bár időrendben most visszalépünk, talán mégis méltó, hogy az ideai egyháztörténeti mozaikot vele fejezzük be. „Aurelius Augustinus az ógyház legnagyobb embere, aki egyesíti magában a keresztyén *érzelmet*, amely egyedül Istenben nyugszik meg, és a kutató *értelem* élességét, amely Isten ismeretének minden mélységét és magasságát igyekszik felmérni” – írja egy róla szóló emlékezés. Ehhez hozzátehetjük rögtön a megadott cím magyarázatául, hogy gondolkodása, teológiája *máig hat*, meghozza az egész egyetemes egyházban, amint azt látni fogjuk.

Élete. 354-ben született az afrikai Thagaste (ma Tunisz) városában. Édesanyjától, Mónikától kora gyermekkorától keresztyén nevelést kapott, de keresztelese elmaradt. Édesapja, Patricius, községi előjáró volt, aki élete végéig pogány maradt, csak halála előtt keresztelkedett meg. A fiatal Augustinus tanulmányai befejezése után Madaurában, majd Karthágóban maga is tanár lett, de közben állandóan tovább ké-

pezte magát. Mint tudós egyre elismertebb, de ugyanakkor – későbbi „Vallomásai” alapján – élete egyre „lazább” lett. „Mi volt a legnagyobb élvezetem? Szerelmet adni és szerelmet kapni” – írja saját maga. Volt egy számunkra ismeretlen nevű élettársa is, akitől született egy Adeodatus nevű fia. Édesanyja szüntelenül imádkozott érte, de majdnem két évtizedig „eredménytelenül”, bár, mint később kiderült, az imádság itt sem maradt meghallgatatlannal.

Két megtéréséről beszélnek a történészek, egy „intellektuálisról” és egy „morálisról”. Rómában is járt, hogy tanuljon vagy tanítson, s itt Cicero művei ragadták meg. A Bibliát ekkor még nem értékelte, bár már olvasta. Augustinus ekkor csatlakozott egy magát keresztyénnek nevező csoporthoz, Máni követőikhez, a manicheusokhoz. Ez a mozgalom két keletről indult pogány vallásnak keresztyén színezete volt. Vallották, hogy a világ a sötétség és világosság birodalmának harca. Jézust is tanították, de halálát csak látszólagosnak mondták.

Augustinus elszakadt élettársától fiát megtartotta, s hazament Karthágóba. De közben az akkori híres püspök, Ambrosius ígértetését is hallgatta már. S ekkor történt: „egyszer csak fiú- vagy leányhangot hallok a szomszéd házból. Énekel, s ezt ismételte: Tolle, lege, tolle, lege. Vedd és olvasd, vedd és olvasd. Égi parancsot látam e jelben. Felkaptam a Bibliát, és Pálnál olvastam: „tisztességben járjunk... öltözzétek fel az Úr Jézus Krisztust” (Róm 13,13–14). Hála Istennek mi már tudhatjuk, hogy az „intellektuális” és „morális” megtérés, életváltozás egy és ugyanaz, és együtt teljes.

Milánóban élt kis ideig visszavonultan. 387-ben itt keresztelezte meg őt fiával együtt Ambrosius. Hazaindult, ekkor már édesanyja is vele volt, aki útközben halálos beteg lett. Gyönyörűen írja le Augustinus, ahogy édesanyjától elbúcsúzott, miközben az üdvösségről, az Isten országában találkozásról beszélgettek.

(Folytatás az 5. oldalon.)

